

Zeynep Uludağ, medya, şiddet, kadın

HASAN BÜLENT
KAHRAMAN

Medya tartışmaları söz konusu olduğunda bu ülkede akıllara hemen 'şiddet', 'yargısız infaz' gibi bazı kavramlar gelmektedir. Kamunun 'haber alma hakkı'yla kişisel

hak ve özgürlüklerin ve dokunulmazlıkların korunması arasındaki ince sınır çizgisi yeniden oluşturulmadan bu tartışmanın sonuçlandırılmasına olanak yok. Oysa, insanların medyada çıkan kendileriyle ilgili haberler üstüne intihar ettiği bir ülkede bu bir zorunluluktur. Üstelik herkes her gün gitgide artan bir alışkanlıkla medyada kan görmek ve özel hayatların 'mahremiyetin' sergilenmesini istemektedir. Çağımızda gitgide yaygınlaşan, özellikle de televizyon haberciliği alanında kendisini gösteren bu sorunun, tüm dünyada tartışıldığı da bir gerçektir.

Türkiye'de ise 'zaten' bireylik hakları, dokunulmazlıkları olmadığı, hatta özel yaşam tanımı yapılmadığı için bu 'sakınca' ancak birkaç yakınmayla dile getirilmektedir. Son derecede ağır işleyen yargı düzeni de bu konuda yetersiz kalmaktadır.

Son olarak gündeme gelen Zeynep Uludağ olayı medyada yer aldığı biçimiyle de ötesiyle de bu tartışmayı bir kez daha ama iki farklı yönden tartışmaya yeter yoğunluktadır.

Zina suçlamasıyla karşılaşan bir genç kadının durumu doktor raporuyla saptanmıştır. Fakat düşününüz, Uludağ'ın, televizyonlarda açıklama yapan annesi, olayların bir medya tarafından düzenlendiğini söyleyebilmektedir; doktor raporunun düzmece olduğunu ima edebilmektedir. Hatta kızının 'gündemde olduğunu' bu nedenle de bu tür olaylara gereksinimi bulunmadığını dile getirebilmektedir.

Zeynep Uludağ'ın gündeme gelmesi elbette işin trajik - komik yönüdür ve o kertede önemli değildir; fakat yapılan bazı yoklamalar, kimi çevrelerde bu olayları medyanın 'düzenlendiği' kanısının yaygın olduğunu ortaya koymuştur. Gereğesi de Zeynep Uludağ'ın daha önce katıldığı olayda, 'yenik düşmüş' medyanın intikam girişimi olarak açıklanmaktadır.

Her şey bir yana, böylesi bir savın, yaklaşımın üretilebilmesi bile 'şüyu vukuundan beterdir' mantığıyla ne derecede ürkütücü bir konumda bulunulduğunu göstermeye yeter. Hiç kimse hiçbir kuruma güvenmemekte, ne kişisel yaşam ne de kamusal kurumlar kendilerini bu 'kaos'tan sıyrabilmektedirler. Gene de işin ikinci, 'kadın'la ilgili boyutu üstünde durmak gerekir.

Herhangi bir kadının, üstelik de bu koşullar altında, zina suçlamasıyla yüz yüze gelmesi, o anda televizyonlara çıkarılması, muayenelere gönderilmesi karşısında acaba sivil kadın örgütleri, dernekleri herhangi bir girişimde bulunmakta mıdır?

Bu, son derecede önemli bir sorundur. Eğer, genel olarak kadının toplumda ve ailede baskı ve şiddete maruz kaldığı iddia ediliyorsa ve bu iddia da gerçekse, o takdirde tüm bu olup bitenleri şiddetin bir parçası saymak gerekir. Suçlama da sonrası da bu değerlendirmeye ele alınması gereken bir husustur. O nedenle de suçlamaya maruz kalan kadının kişilik haklarını yasalar, medya ve toplum karşısında, hatta aile(si) içinde koruyacak bir örgütlenmeye gitmek zorunluluktur. Bu, zina ya da benzeri herhangi bir suçlamaya maruz kalmış kadının derhal, o anda başvuracağı bir organın kurulmasıyla ilgilidir. O kuruluş CMUK'un verdiği hakları kullanmak üzere derhal bir avukat sağlamaktan başlayarak, kişiyi, basında, kamuoyu karşısında ve toplumda, belli ilkeleri saptayarak desteklemeli ve güvence altına almalıdır.

Bütün bunlar sivillik kavramının bir toplumdaki gelişimiyle ilgilidir. Kişinin devlet tarafından denetlenen yurttaş olmaktan çıkması ve kendisini farklı alanlar içinde, kendi tayin ettiği ve kararlaştırdığı sınırlar içinde tanımlaması olan sivillik, Türkiye gibi otoriter ülkelerde ayrı bir öneme sahiptir. Kuşkusuz, kamunun haber alma özgürlüğü ve hakkı vardır ama kişinin o haberin üretildiği ve yayıldığı medyada yer alma biçimini tayin etme hakkı da olmalıdır. Hele, o kişi bir kadınsa ve hele o ülke Türkiye gibi kadını 'damga'layıp ezmeyi ve sonuna kadar dışlamayı benimsemişse bu büsbütün bir zorunluluktur.

Tüm bir toplum bu olgunun üstünde düşünmeli, ama sivil kadın örgütleri ve kadınla ilgili kamu kurumları somut kimi adımları atmalıdır! Çünkü sorun kadın değil toplum, medya değil özel yaşam sorunudur!